

”Facilitering af videnprocesser”

ESB-netværkets årlige temakonference 2016

Notat fra ESB-netværkets temakonference/årsmøde d. 19. april 2016 på

Syddansk Erhvervsskoles Skolehjem og Kursuscenter
Blangstedgårdsvej 1 B, 5220 Odense SØ

1. Velkommen til ESB-netværkets temakonference v/ Ebbe S. Hargbøl, ESB-netværket

- ESH bød velkommen til årsmødet og orienterede kort om emner, som skal tages op på styregruppens strategidag den 29. april, blandt andet hvordan vi deler viden, som også er temaet i dag.
- Herefter gennemgik ESH dagens program.

2. Facilitering af videnprocesser v/ Ph.d., lektor Ib Ravn, DPU/Aarhus Universitet.

Ib Ravn har skrevet fire bøger om facilitering, bl.a. "Facilitering: Ledelse af møder der skaber værdi og mening (Hans Reitzels Forlag, 2011).

Når vi deler viden foregår det ofte som et oplæg med spørgsmål og diskussion bagefter. Det kan gøres mere interessant og engagerende, og Ib Ravn vil vise os hvordan.

Oplæg kan være fine, men de skal bearbejdes gennem faciliteret videndeling i forskellige kortere processer, som vi skal afprøve og reflektere over efterfølgende.

- Ib Ravn præsenterede kort sig selv, og hvad han har arbejdet med tidligere i forhold til videnprocesser og facilitering. Hvad gør man som vært/arrangør, så man sikrer at dagen bliver produktiv herunder inspirerer til at facilitere større møder med interessenter og gøre deltagerne mere engagerede.
- Herefter gennemgik Ib Ravn forslag til processen for facilitering – (se Ib Ravns PowerPoint 1-8):

Det store møde for ens interessenter

- Orienterer sine folk – oplæg med PowerPoint
- Hører deres reaktioner – spørgsmål og kommentarer
- Give mulighed for videndeling – 6-8 personers grupper, hvor der diskuteres
- Høre hvad deltagerne tænker!

Oplæg med diskussion

- Lytte længe – passivt – use it or lose it
- "Nogle spørgsmål?" – De frygtede 10 sekunders tavshed
- Spørgsmål i forelæserens univers – "Jeg vil også på!"
- Gruppearbejde – Alt for store grupper. Planløs snak domineret af de få meget-talende – jo større gruppe jo mindre snak/drøftelse
- Plenumfremlæggelse – efter de første 3-4 grupper: "dræbende"
- Tankpassermodellen: Øser af viden – og har en forventning om at den viden, der sendes af sted, også er den viden, modtageren "tager ind".

Det store møde med gensidig inspiration

- Mennesker ikke passive og tomme
- Vi har alle projekter og ting vi vil
- Vi vil lære og blomstre op
- Til møder ønsker vi at inspireres sammen med andre: "samblomstring"

Fem designprincipper for lærende møder

- Koncis præsentation – 3-5min
- Aktiv fortolkning – "snak selv" og aktiv fortolkning – refleksion ift. egen virkelighed

”Facilitering af videnprocesser”

ESB-netværkets årlige temakonference 2016

- Selvformulering – samles og fortælle om egen verden
- Netværk og videndeling – tale og mødes med andre mennesker på stedet
- Omhyggelig facilitering – planlægning af mødet herunder skal facilitator have autoritet til at skabe en tryk og tillidsfuld stemning

Feedback – hvad vakte genklang i oplægget?

- Social kodeks for adfærd – passer formen og respekterer
- Selvformulering – hvordan fortolkes det – blandt andet ift. de tal, vi som kvalitetsfolk leverer.
- Information versus læring – sætter en ramme for deltagerne – der er forskel på generel information– og en konference, som man skal lære af. Generelt får man alt for meget information.
- Dilemma, når noget er godkendt – eksempelvis konsensus omkring strategi, svært at skabe ejerskab – vigtig at forklare rammerne og hvad der ligger fast og ikke er til diskussion, hvad der er besluttet.
- Svært at kunne udtrykke sig kun i ”3 punkter”. Modtageren kan kun klare at forholde sig til 7-8 punkter på en gang.
- Frustration over ikke at have et alternativ – hvad kan man gøre anderledes – eksempler på nye værktøjer
- Man snakker sjældent form på møderne – men oftest indhold.
- Gennemgå detaljerne noget mere – eller måske afholde et opfølgende møde.
- Teknikker brugt i dag
- Et kort oplæg – eller knæk et længere oplæg midt over – ”skærper opmærksomheden”
- Det konstruktive puf: ”hvad kunne du bruge i oplægget?” – hvad inspirerede dig, hvad fik du ud af det – positive udlæg.
- Tavs refleksion med notering (2min)- lejlighed til at hente stof ”indefra” – mærke efter på hylterne
- Summe med sidemand (5min)
- Tænke først (½min), før der meldes ind i plenum – nogle har behov for at finde den rigtige formulering – sikre at næsten alle har en tilbagemelding i plenum – der er tænkt over tingene
- Plukke fra enkelte af ”summeparrene”, ikke referater fra alle (max 10-15 min) – da det ikke er nødvendigt at høre alle.
- ”Strække-ben” – kan være en mulighed for at ”summeparrene” får sagt noget alligevel
- Først høre inspirationer i plenum – til fælles glæde (2-4 min)
- Derefter er ordet frit: **spørgsmål** og kommentarer (5-10min)
- Summe flg. gange skal varieres – med makker til den anden side, bagved eller foran; rejs jer og find en fjern kollega, eller en du ikke har talt med i dag (5-10min)
- Tale sammen i **stående trioler** (15min)
- **Hilse på** ved start: hils på de omkringsiddende, evt. rejs jer (5min) – amerikanere er rigtig gode hertil: ”Hello, I’m Joe” – og så går snakken!
- **Kollegaskilsmisse**: Tag jeres habengut med til frokost, find ny plads bagefter, hils på sidemænd før næste oplæg” – orienteret mod andre mennesker i stedet for kollegaen, som er med! Lære nogle nye mennesker at kende/netværke!
- **Hvad tager I med jer?** til sidst: 2 min tænke, 5 min summe, 3 min plukke – lade deltagerne komme på – og høre lidt i plenum efterfølgende.
- At lave smågrupper med videndeling
- Gruppen skal være max 3-4 personer pr. gruppe
- Sørg for der udpeges en tovholder, der skal sikre at ingen dominerer samtalen
- Giv tovholder en opgave og et simpelt program (i hånden eller som PowerPoints)
- Fx **opgave**: Del jeres bedste erfaringer med X”
- Fx program (30min)
 - a) Tænke 1-2 gode erfaringer frem først, tavst (2min)

”Facilitering af videnprocesser”

ESB-netværkets årlige temakonference 2016

- b) Høre dem i runde uden kommentarer (7min)
- c) Hvad kan vi lære af det? Fri snak (15min)
- d) Formuler to læringspointer I vil præsentere i plenum(5min)

- Fordøje i smågrupper
- Vælg **tovholder**, der gør følgende:
- Se på PP9-11: hvilke **2-3 processer**, som du ikke har lavet før, kunne du tænke dig at prøve næste gang du holder et større møde?
- Alle **tænker** tavst frem og noterer dem (2-3min)
- Høre dem i **runde** – hvor man også kan nævne sine tvivl eller spørgsmål og få hjælp fra de andre. **Tovholder styrer** med blid hånd, så alle når at komme på før frokost (ca. 10 min)
- **Ingen konklusion** – I slutter blot kl. 12. (vi fortsætter kl. 13)

3. Videndeling afprøves/ reflekteres. (Ib Ravn faciliterer).

Vi deler alle vores bedste erfaringer med styring af kloge samtaler – og det gør vi i en proces, som vi tydeliggør og forhåbentlig lærer af bagefter.

- Forsamlingen fortsatte formiddagens arbejde og et eksempel på drejebog blev fremlagt:

15.30 Velkomst – program
15.35 Hilse på
15.40 Oplæg, Gitte
15.50 Summe, 2-3 p.
15.55 Spørgsmål i plenum
16.05 Opsamling
16.10 Oplæg – 4 linjer
16.20 Ud på linjerne – m. spørgsmål
16.30 Ude på Linjerne
17.00 Slut

Kommentarer til ovenstående drejebog:

- Pas på at drejebogens tidspunkt ikke skrider, når 90 mennesker skal flyttes på en gang
- Kinabøger /kuglepen uddeles
- Spørgsmål kan samles op hos tovholder, når man summer, og tovholder bringer spørgsmål videre.

Opsamling Ib Ravn

- Oplæg skal være korte og informationspakkede
- de skal faciliteres med småprocesser
- Eventuelle grupper skal være små – 3-4pers
- En gruppe skal have en tovholder, der sikre alle kommer på
- Tovholder kan udstyres med et kort program
-

Hvad tager du med dig fra i dag?

1. Notere 2-3 ting tavst (3min)
2. Dele med en kollega, du ikke har talt med i dag (3-5 min)
3. Vi hører et par ting i plenum (3min)

Plenum

- Man bliver inviteret mere ind i denne proces

”Facilitering af videnprocesser”

ESB-netværkets årlige temakonference 2016

-
- Løbende opsamlinger/evaluering af dagen – processen samles igennem dagen
 - Styring af gruppearbejdet – herunder udpegning af tovholder
 - Korte tidsfrister i gruppearbejdet – man er klar – når man har været tavs og haft egen tankevirksomhed.

4. Afslutning (på den ”åbne del” af temakonferencen) og pause

- Ib Ravn: Artikel ”Facilitering af videndeling”
- ESH takkede Ib Ravn for en god og inspirerende dag.

5. ESB-netværkets beretning og valg til Styregruppe – (12 deltagere + ESB-sekretariatet)

- **Beretning**
 - ESH fremlagde beretning med årets aktiviteter, jf. præsentationen.
 - Beretning taget til efterretning og godkendt.
 - Debat om Benchmarking, da styregruppen har besluttet ikke fremover at anbefale specifikke leverandører til hverken ETU eller VTU efter at disse er blevet obligatoriske: Generelt var forsamlingen enige om, at der stadig er behov for benchmarking skolerne imellem – nedenstående er korte kommentarer fra debatten:
 - Roskilde TS er fortsat interesseret i benchmarking
 - SOSU Sjælland – Der kan benchmarkes på den indikator i Datavarehuset, som ministeriet udvælger
 - Herningsholm – har stadig behov for benchmarking – ministeriet kan have andre behov.
 - TEC – havde sidste år problemer med den obligatoriske spørgeramme og de tilvalgte moduler ift. svar.
- **Økonomi - Regnskab 2015, budget 2016 og årskontingent 2016)**
 - Regnskab 2015 – blev godkendt
 - Budget 2016 – blev godkendt
 - Årskontingent 2016 - godkendt
- **Forslag til ændringer af ESB-netværkets retningslinjer**
 - Forsamlingen godkendte de reviderede retningslinjer. (Vedhæftet)
- **Valg af styregruppemedlemmer**

Inden for hver skoleform blev følgende valgt eller genvalgt til ESB-styregruppen:

 - **Tekniske/merkantile erhvervsskoler**
 - Heidi B. Nielsen, CELF – (genvalgt)
 - Mia Rasmussen, Aarhus Tech – (genvalgt)
 - Kristine Birch Kristensen, TEC – (på valg i 2017)

”Facilitering af videnprocesser”

ESB-netværkets årlige temakonference 2016

-
- Anja Juliet Pihl, Herningsholm – Suppleant – (på valg i 2017)

 - **VUC**
 - Heidi Rønnov Lund, VUC Roskilde – nyvalgt (på valg i 2018)
 - Tue Sanderhage, HF & VUC Vestegnen (på valg i 2017) – har efterfølgende givet tilsagn om at indgå som ordinært styregruppemedlem.
 - Der blev ikke valgt en suppleant

 - **SOSU**
 - Sanne Sandal, SOSU Sjælland – genvalgt (på valg i 2018)
 - Peter Madsen, SOPU – (på valg i 2017)
 - Ole Roemer, SOSU C – suppleant – genvalgt (på valg i 2017)

 - **Specialundervisning**
 - Gitte Jensen, CSV Kolding (på valg i 2017)
 - Der blev ikke valgt en suppleant

 - **Input til 2016/17-aktiviteter**
 - Studietur-/kreds – eksempelvis pædagogisk kvalitet v/Rybners
 - Digitalisering – og hvad så? – Hvordan samler kvalitetsmedarbejdere op og kommer videre?
 - Hvordan evalueres på effekter
 - Løbende evaluering ud fra det pædagogisk-didaktiske grundlag.

6. Den nye styregruppe samledes til et kort møde

- Den nye styregruppe samledes kort – og Ebbe takkede for samarbejdet i 2015 – og ser glæder sig til det kommende samarbejde.
- Næste møde er den 29. april 2016, som er fastlagt til strategimøde, hvor der blandt andet skal aftales møderække for 2016.

Referent:

Lajla Pedersen

ESB-sekretariatet

Mobil 25 15 79 09

Mail lajla@projektcare.dk

Godkendt af ESB-styregruppen: _____